

OSNIVAČKA IZJAVA

kojom se uspostavlja HRVATSKI SAVEZ ZA NEDJLJU „Zajedno za dostojanstveno radno vrijeme“

Pošteni i pravedni uvjeti rada:

Svaki radnik ima pravo na uvjete rada koji poštuju njegovo ili njezino zdravlje, sigurnost i dostojanstvo.

Svaki radnik ima pravo na ograničenje najdužeg trajanja radnog vremena, pravo na razdoblja dnevnog i tjednog odmora i pravo na plaćeni godišnji odmor.

Članak 31 Povelje o temeljnim pravima Europske unije

Nedjelja slobodna od rada i dostojanstveno radno vrijeme od najveće su važnosti za građane diljem Europe, uključujući i Republiku Hrvatsku. Mi, potpisnici ovog dokumenta, vjerujemo da građani Republike Hrvatske imaju pravo na dostojanstveno radno vrijeme koje u pravilu isključuje rad kasno navečer, noću, na državne praznike i nedjeljom. Vjerujemo da zakonodavstvo i prakse u Republici Hrvatskoj trebaju više štiti zdravlje, sigurnost i dostojanstvo svih, te da moraju pažljivije promicati pomirenje radnog i privatnog života. Vjerujemo da je potrebno ojačati socijalnu koheziju u hrvatskom društvu.

RIZIČNI UVJETI RADA

Empirijska istraživanja dokazuju da netipično radno vrijeme uzrokuje desinkronizaciju društvenog ritma, što ima ozbiljne negativne posljedice na zdravlje i sigurnost radnika. Neodrživi obrasci radnog vremena (nepredvidljivo radno vrijeme s čekanjem na poziv, isprekidani radni sati, rad u smjenama, nedruštveno radno vrijeme kao što je rad noću ili vikendom) može uzrokovati povećani stres i bolesti, kao i tendenciju izostajanja s posla povezanu sa snažnim osjećajima nedostatka kontrole i utjecaja na vlastiti rad i život. Ljudi najčešće rade nedjeljom ili u netipično radno vrijeme zbog straha od gubitka posla i financijske nužde a ne zbog vlastitog izbora. Neodrživi obrasci radnog vremena jedan su od glavnih uzroka rastućeg broja radnika s niskim primanjima.

POMIRENJE RADNOG, OBITELJSKOG I OSOBNOG ŽIVOTA

Nedjeljom su roditelji i djeca u mogućnosti provoditi vrijeme zajedno. Škole su na taj dan zatvorene. Prema Direktivi EU o zaštiti mladih ljudi na radu, nedjelja je već priznata kao tjedni dan odmora za djecu i mlade u EU, uključujući i Hrvatsku. Dugačko ili neredovno radno vrijeme također otežava radnicima uživanje u primjerenom obiteljskom životu i pomirenje između rada i dužnosti prema djeci i drugima u obitelji koji su ovisni o pomoći drugih članova obitelji.

DRUŠTVENA KOHEZIJA

Nedjelja slobodna od rada tradicionalno podupire nezavisnost osobe od životnog stila koji je vođen isključivo ekonomskim motivima. Iz odnosa prema radu nedjeljom može se vidjeti kakva je organizacija vremena od strane države i društva. Ne zanemarujući činjenicu da postoji potreba za pružanjem određenih temeljnih usluga od općeg javnog interesa, kao što su hitne intervencije, policija i zdravstvena služba, zajednički tjedni dan odmora stvara potreban okvir kolektivnog vremenskog ritma u svim državama članicama EU. Zajednički tjedni dan odmora služi jačanju socijalne kohezije u našim društvima. Samo dobro zaštićen zajednički tjedni dan odmora omogućuje građanima puno sudjelovanje u kulturnom, sportskom, društvenom i vjerskom životu, potragu za kulturnim uzdizanjem i duhovnom dobrobiti te bavljenje volonterskim radom i društvenim aktivnostima. Bez ovog dana, svi ovi oblici društvene interakcije i provođenja slobodnog vremena bili bi ugroženi.

REZOLUCIJE SAVEZA ZA NEDJELJU

Hrvatski savez za nedjelju:

- podržava zaštitu zdravlja i sigurnosti radnika i njihovo pravo na ograničenje najdužeg trajanja radnog vremena i pravo na razdoblje tjednog odmora koje u pravilu podrazumijeva nedjelju,
- podržava poštovanje kolektivnih ugovora koji obuhvaćaju i organizaciju rada, a koji predstavljaju temelj društvenog ugovora u modernom hrvatskom društvu,
- upozorava na rastući gospodarski pritisak koji potkopava nacionalne regulative na području uvjeta rada,
- obvezuje se braniti i promicati nedjelju slobodnu od rada i dostojanstveno radno vrijeme,
- zahtijeva od institucija RH da štite princip nedjelje kao zajedničkog dana tjednog odmora u RH,
- zahtijeva od RH da hrvatsko zakonodavstvo i pravila zajedničkog tržišta učinkovitije jamče središnje mjesto zdravlja i sigurnosti, ravnoteže radnog i privatnog života i socijalne kohezije, putem pokretanja relevantnih inicijativa za osiguranje nedjelje slobodne od rada i dostojanstvenog radnog vremena,
- poziva Vladu RH da preuzmu svoju odgovornost za unapređenje zakonodavstva i njegovu primjenu u praksi, kao i za poštovanje kolektivnih ugovora,
- učlanjuje se u Europski savez za nedjelju (European Sunday Alliance).

KOORDINIRANJE RADA

Koordinaciju rada Hrvatskoga saveza za nedjelju dogovorno svake dvije godine preuzima jedna od članica Saveza.

POZIV NA UDRUŽIVANJE SNAGA

Hrvatski savez za nedjelju:

- poziva cjelokupno civilno društvo (obiteljske, sportske organizacije i druge), sindikalni pokret i socijalno odgovorne poslodavce, Crkve i druge vjerske zajednice i organizacije da se pridruže ovom Savezu i djeluju na području promicanja zaštite nedjelje slobodne od rada kao i dostojanstvenog radnog vremena,
- poziva sve demokratske političke stranke da podrže ovu akciju i poduzmu potrebne korake kroz demokratske institucije i medije kako bi promicale zaštitu nedjelje slobodne od rada i dostojanstvenog radnog vremena,
- poziva na suradnju s drugim nacionalnim savezima za nedjelju slobodnu od rada.